

Fitelberga Grzegorza

Dzielnice: Mokotów

Osiedla: Wyględów

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1960

Opis

Grzegorz Fitelberg (1879-1953) - dyrygent i kompozytor. Pochodził z polsko-żydowskiej rodziny osiadłej na Łotwie - jego rodzinnym miastem był Dyneburg (Dźwińsk). Z Warszawą związał się w czasach studenckich, w 1896 roku został absolwentem Instytutu Muzycznego, w którym studiował kompozycję pod kierunkiem Zygmunta Noskowskiego oraz skrzypce u Stanisława Barcewicza. Natychmiast też został zaangażowany do orkiestry Teatru Wielkiego a w 1901 roku został również koncertmistrzem orkiestry Filharmonii Narodowej i trzy lata później zadebiutował jako dyrygent. Był współinicjatorem powstania grupy kompozytorskiej "Młoda Polska", propagatorem nowoczesnej muzyki. W 1912 roku wyjechał do Wiednia, w latach 1914-24 przebywał w Rosji, dyrygując w Moskwie i prowadząc Balety Rosyjskie Siergieja Diaghilewa, z którymi przemierzył prawie całą Europę. W 1923 roku wrócił do Warszawy i ponownie związał się z Filharmonia Narodową. Był mężem tancerki, Haliny Szmolcówny, wraz z synem Jerzym (1904-1951), również kompozytorem mieszkali w willi przy ul. Elsterskiej 3. Po śmierci żony we IX 1939 roku początkowo wyjechał do Paryża a stamtąd przez Argentynę do Nowego Jorku, gdzie zatrzymał się u mieszkającego tam od wybuchu wojny roku syna. W kraju znalazł się ponownie w 1947 roku - zamieszkał wówczas w Katowicach, gdzie został dyrektorem Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia. Był pierwszym wykonawcą wielu utworów Mieczysława Karłowicza, Karola Szymanowskiego, Grażyny Bacewicz i Witolda Lutosławskiego. Sam skomponował kilka utworów orkiestrowych ("Canzoneta", "Symfonia nr 1 e-moll op. 16", "Rapsodia polska op. 25", uwertura "Wiosną op. 16", poemat symfoniczny "Pieśń o sokole op. 18") oraz kameralnych na skrzypce i fortepian (m.in. "Romans bez słów D-dur op. 11", "Berceuse", "Chanson triste", "Mazurek"). Zmarł w tym mieście.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowy na Powązkach, kwatera 24 A rząd TUJE (Aleja Zasłużonych), miejsce 16.

Upamiętnienia:

ul. Elsterska 3 - tablica pamiątkowa na frontowej ścianie budynku, w którym mieszkał.

Ciekawostki

Stan obecny:

Bloki osiedla Woronicza. Powstały na pocz. lat 70 XX w. wg proj. Zaslawa Malickiego i Bogdana Popławskiego. Mieszkania są w większości (80%) M2 z ciemnymi kuchniami i wadliwymi instalacjami z małym metrażem: bloki przeznaczone były dla młodych małżeństw. Ściany przemarzają, a instalacja elektryczna jest zbyt słaba na włączenie piecyków elektrycznych.

Data nadania nazwy: 1960.05.05
